

Persbericht

19 oktober 2023

Verbod op gebruik van zaden met neonicotinoïden De Raad van State stelt gezondheid en milieu voorop

De Raad van State heeft de beroepen tot nietigverklaring van Nature et Progrès en PAN Europe tegen toelaten van verboden pesticiden toegewezen. Dit maakt een einde aan het gebruik van zaden die omhuld zijn met neonicotinoïden, pesticiden die zeer giftig zijn voor bijen - en dus voor ons voedsel. Sinds 2018 is het gebruik van deze stoffen op Europees niveau verboden.

Op 17 oktober, na 4 jaar procederen onderbroken door een interpretatieberoep bij het Europese Hof van Justitie, heeft de Raad van State zijn vonnissen gevelde. Zij verklaart dat "de 6 beslissingen die het gebruik van insecticiden op basis van neonicotinoïde werkzame stoffen, die in de EU verboden zijn voor de behandeling, het op de markt brengen en het zaaien van suikerbieten-, sla- en cichoreizaden, toelaten, nietig worden verklaard". (1)

In 2018 stelde de Europese Commissie voor om 3 neonicotinoïde insecticiden te verbieden om bijen te beschermen. De toenmalige federale minister van Landbouw stemde tegen het verbod om de bietensector te steunen in plaats van onze bestuivers en insecten te beschermen. Zodra het verbod op Europees niveau was beslist, kondigde de minister aan dat een afwijking zou worden toegestaan om het gebruik ervan op bieten te behouden. Dit is ook gebeurd in 2019, 2020 en 2021.

Julie Van Damme, secretaris-generaal van Nature & Progrès:

"Het gebruik van afwijkingen is oneerlijk en gevaarlijk. Het houdt sommige boeren in de waan dat er maar één manier is om dingen te doen. Het weerhoudt hen ervan om op zoek te gaan naar alternatieven. Nature & Progrès promoot al tientallen jaren levensvatbare landbouwpraktijken zonder gebruik te maken van deze stoffen."

Nature et Progrès België, Pesticide Action Network (PAN) Europe en een bijenhouder uit Luik tekenden in 2019 beroep aan bij de Raad van State om de door de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid toegekende derogaties ongedaan te maken. Soortgelijke beroepen werden ook ingediend voor latere afwijkingen. De Belgische Confederatie van de Bietentelers en SES Vanderhave zijn als derde belanghebbende partij in deze procedure tussengekomen.

Martin Dermine, directeur van PAN Europe, zegt:

"Deze affaire is slechts het topje van de ijsberg: onze federale overheid leeft de Europese regels over pesticiden op vele andere vlakken niet na. Het is hoog tijd dat de FOD zijn praktijken herziet om eindelijk te voldoen aan de Europese wetgeving over pesticiden en om de gezondheid en het milieu te beschermen in plaats van landbouw op basis van chemische middelen te bevoordelen."

Op 19 januari 2023 bevestigde het Hof van Justitie van de Europese Unie de interpretatie van de aanvragers en concludeerde dat het toestaan van nationale derogaties voor het gebruik van een pesticide dat volgens de Europese wetgeving verboden is om de menselijke gezondheid of het milieu te beschermen, in strijd is met de wet. (2)

In een slotpleidooi naar aanleiding van deze uitspraak voerden de oppositiepartijen vervolgens aan dat als de derogaties zouden worden ingetrokken, de intrekking geen betrekking zou mogen hebben op de export voor de betreffende zaden. Met deze goocheltruc wilde SES Vanderhaven, met steun van de Belgische overheid, zijn commerciële belangen beschermen, ondanks de hoge toxiciteit van neonicotinoïden, erkend door Europese agentschappen, en de risico's voor importerende landen. Wat een cynisme!

Gelukkig heeft de Raad van State op 18 oktober de claims van de bezwaarmakers volledig toegewezen. Met deze uitspraak bevestigt het dat gezondheid en milieu prioriteit hebben en dat er strikte en bindende voorwaarden gelden voor het op de markt brengen van fytofarmaceutische producten in België.

Volgens Antoine Bailleux, advocaat van de aanvragers:

"Het Hof van Justitie had al duidelijk gesteld dat zogenaamde uitzonderlijke omstandigheden niet konden worden gebruikt om het op de markt brengen toe te staan van zaden bedekt met actieve stoffen die op Europees niveau verboden zijn. Vandaag is de Raad van State nog een stap verder gegaan door eerder door België verleende vergunningen van dit type nietig te verklaren. Opmerkelijk genoeg geldt deze annulering ook voor export naar derde landen."

Contact

Julie Van Damme

Secrétaire Générale, Nature & Progrès

julie.vandamme@natpro.be

+ 32 473 97 85 84

www.natpro.be

&

Martin Dermine

Executive Director, Pesticide Action Network

martin@pan-europe.info

+ 32 486 32 99 92

<https://www.pan-europe.info>

- 1 [Oordeel Raad van State 17 oktober 2023 – oordeel 2 – oordeel 3 – oordeel 4](#)
- 2 [Oordeel Europees Hof van Justitie 19 januari 2023](#)